

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/270/2020
Identifikačné číslo spisu:	4309211525
Dátum vydania rozhodnutia:	23.09.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:4309211525.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ Q. W. a 2/ M. W., obaja bývajúci v K. XXX, obaja zastúpení JUDr. Jánom Vinarčíkom, advokátom v Banskej Bystrici, Pod Rybou 5, proti žalovanej SILBAVIA, s.r.o., so sídlom v Žarnovici, Bystrická 35, IČO: 31 619 738, o zaplatenie 59 070,40 eur s príslušenstvom, vedenom Okresným súdom Levice pod sp. zn. 12 C 233/2009 - 271, o dovolaní žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 25. septembra 2019 sp. zn. 5 Co 191/2018, takto

rozhodol:

Dovolacie konanie zastavuje.

Žalobcom 1/ a 2/ nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Levice (ďalej len „súd prvej inštancie“, alebo „okresný súd“) rozsudkom z 25. januára 2018 č. k. 12 C 233/2009 - 271 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ sumu 59 070,10 eur spolu so 17,60 % úrokom z omeškania ročne od 16. apríla 1997 do zaplatenia, a to v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku; rozhodol tiež o práve na náhradu trov konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na § 37 ods. 1, § 34, § 35 ods. 1, 2, § 51, § 101, § 517 ods. 2, § 489 Občianskeho zákonníka, § 261 ods. 1 a 6 Obchodného zákonníka a § 224 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“) a o náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 25. septembra 2019 sp. zn. 5 Co 191/2018 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti podľa § 388 C.s.p. zmenil tak, že žalobu žalobcov 1/ a 2/ zamietol a žalovanej voči žalobcom 1/ a 2/ priznal náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu a zároveň podľa § 389 ods. 1 písm. d/ C.s.p. zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku IV. o trovách konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na § 101, § 100 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka mal v súvislosti so vznesenou námietkou premlčania žalovanou za preukázané, že nárok žalobcov 1/ a 2/ je premlčaný, pretože žalobkyňa 1/ podala vzájomnú žalobu na súde prvej inštancie 13. júla 1999 a žalobca až 11.

februára 2011, to znamená, že obaja po uplynutí trojročnej premlčacej doby, ktorá uplynula dňom 30. júna 1999. O náhrade trov prvoinštančného a zároveň aj odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1, 2 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali 21. februára 2020 žalobcovia 1/ a 2/ (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie s tým, že odvolací súd im nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.) a navrhli rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) skúmal najskôr, či sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania (§ 161 C.s.p. v spojení s § 438 ods. 1 C.s.p.) a zistil, že tieto podmienky konania nie sú splnené.

5. Podľa § 438 ods. 1 C.s.p. na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 161 ods. 1 C.s.p. ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Ak ide o taký nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví (§ 161 ods. 2 C.s.p.).

7. Jednou zo základných procesných podmienok, ktoré má súd povinnosť skúmať aj bez návrhu počas celého konania, je existencia procesnej subjektivity, t.j. spôsobilosti byť stranou sporu. Spôsobilosť byť stranou sporu znamená spôsobilosť mať procesné práva a povinnosti, ktoré zákon strane priznáva, resp. ukladá. Jej predpokladom je hmotnoprávna subjektivita vo význame spôsobilosti mať práva a povinnosti podľa hmotného práva. Otázky hmotnoprávnej subjektivity fyzických osôb aj právnických osôb rieši zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej len „Občiansky zákonník“), u právnických osôb zriadených primárne za účelom podnikania potom predovšetkým zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších zmien a doplnení, resp. podľa typu právnickej osoby tiež iné zákony (napr. zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov, zákon č. 111/1990 Zb. o štátnom podniku, zákon č. 213/1997 Z.z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby, či zákon č. 34/2002 Z.z. o nadáciách a o zmene Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, všetky taktiež v znení početných neskorších zmien a doplnení).

8. Procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva (§ 61 C.s.p.). Spôsobilosť mať práva a povinnosti majú aj právnické osoby (§ 18 ods. 1 Občianskeho zákonníka), ktorými sú aj obchodné spoločnosti a jednou z nich spoločnosť s ručením obmedzeným (§ 56 ods. 1 Obchodného zákonníka), v tomto prípade žalovaná. Právnické osoby vznikajú dňom, ku ktorému sú zapísané do obchodného alebo iného zákonom určeného registra, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje ich vznik inak (§ 19 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Právnická osoba zapísaná v obchodnom registri alebo v inom zákonom určenom registri zaniká dňom výmazu z tohto registra, pokiaľ osobitné zákony neustanovujú inak (§ 20a ods. 2 Občianskeho zákonníka).

9. Najvyšší súd nahliadnutím do výpisu z obchodného registra, vedeného Okresným súdom Banská Bystrica, oddiel Sro, vložka číslo 2355/S zistil, že v priebehu dovolacieho konania došlo uznesením Okresného súdu Banská Bystrica zo 7. mája 2020 č. k. 62 Cbr 17/2019 - 36, právoplatným 5. júna 2020, k zrušeniu žalovanej bez likvidácie a následne k jej výmazu k 1. júlu 2020. So zreteľom na túto skutočnosť dovolací súd postupoval primerane podľa § 64 C.s.p., t. j. posudzoval, či má dovolacie konanie zastaviť, alebo či v ňom možno pokračovať.

10. Podľa § 61 C.s.p. procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

11. Podľa § 62 C.s.p. ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví.

12. Ak strana zanikne počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd rozhodne, že v konaní pokračuje s jej právnym nástupcom. Ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví (§ 64 C.s.p.).

13. V predmetnej veci je zo spisu zrejmé, že žalovaná v priebehu dovolacieho konania zanikla bez právneho nástupcu, a teda tu niet žiadneho subjektu, ktorý by vstúpil do procesnoprávneho postavenia takto zaniknutej strany sporu. Najvyššiemu súdu tak neostalo iné, než dovolacie konanie zastaviť (§ 63 ods. 1 v spojení s § 438 ods. 1 C.s.p.).

14. O náhrade trov dovolacieho konania bolo potom rozhodnuté podľa § 453 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 256 ods. 1 C.s.p. (a contrario), keďže stratu procesnej subjektivity žalovanej nemožno z povahy veci považovať za dôvod procesného zavinenia na zastavení konania.

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.